

De geboorte van Jezus

Thema: De belofte vervuld!

Lukas 2: 1-20

VOORAF

Als Johannes de Doper, de voorloper van de Heere Jezus, geboren is, vertelt Lukas verder van de geboorte van de beloofde Zoon van God.

A. UITLEG VAN DE TEKST (LUK. 2: 1-7)

Eerst maakt Lukas melding van wat er op 'wereldniveau' gebeurt. Op het eerste gezicht heeft dat niets te maken met het jonge, zwangere meisje in Nazareth. Maar achter de schermen schrijft hier de almachtige God de geschiedenis. De keizer van het Romeinse rijk geeft de opdracht precies op schrift te stellen hoeveel mensen er in zijn rijk wonen. Met 'de gehele wereld' wordt hier niet bedoeld de hele aarde, maar het gehele Romeinse rijk. Het motief voor deze volkstelling is waarschijnlijk van fiscale aard: zo komt de keizer precies te weten hoeveel belastinggelden hij kan innen. Keizer Augustus is de opvolger van de beroemde Julius Caesar. In het jaar 27 voor Christus komt de leiding van het wereldrijk in zijn handen. In verband met de volkstelling moet iedereen gaan naar de plaats van waaruit zijn familie afkomstig is. Zo moeten Jozef en Maria van Nazareth naar Bethlehem toe. Beiden zijn immers afkomstig uit het geslacht van koning David. Dat betekent voor hen een flinke reis van meerdere dagen. En dat nu Maria hoogzwanger is. Met de bevalling in aantocht kon het niet slechter uitkomen. Toch zit juist hier de hand van de Heere achter. Want Zijn Zoon moet in Bethlehem geboren worden. Overigens: of Jozef en Maria hier al getrouwd zijn of niet, weten wij niet zeker. Uit het engelenwoord in Matth. 1: 20 weten we dat Jozef en Maria niets in de weg stond om officieel met elkaar te trouwen. Matth. 1: 24 geeft aanleiding om te denken dat zij toen zo snel mogelijk met elkaar

getrouwd zijn. In ieder geval heeft Jozef voor de geboorte van Gods Zoon geen gemeenschap met Maria gehad (zie Matth. 1: 25). Dus: al waren zij getrouwd, zij leefden nog met elkaar alsof zij 'ondertrouwd' en nog niet getrouwd waren. Precies in de dagen waarin Jozef en Maria in Bethlehem verblijven, wordt het beloofde Kind geboren. Op ongedachte wijze wordt zo Gods belofte vervuld: zie de profetie in Micha 5: 1, waar Bethlehem eeuwen van tevoren door Micha met naam en toenaam wordt genoemd. Hoezeer deze profetie bij de Joden bekend was, blijkt wel als de wijzen uit het oosten in Jeruzalem komen, zie Matth. 2. In Bethlehem is er geen plaats voor Jozef en Maria. Dit heeft waarschijnlijk meer te maken met de vele mensen die gekomen zijn vanwege de volkstelling dan met bewuste vijandschap. Ondertussen zet dit wel de toon voor Christus' vernedering op aarde: voor Hem is er geen plaats. Uiteindelijk vinden Jozef en Maria een plekje in een soort stal. Het woord 'stal' wordt nergens genoemd, maar het woord 'kribbe' wijst op een dierenverblijf. Misschien wordt het onderste deel van een herberg bedoeld, waar de dieren gestald en verzorgd werden. Volgens heel vroege berichten uit de kerkgeschiedenis gaat het om een grot of spelonk die als stal gebruikt wordt. Hier wordt de beloofde Messias geboren.

Uit de manier waarop bovenstaande verwoord is, blijkt dat we nogal wat open eindjes houden als het gaat om de kerstgeschiedenis. Lukas vertelt het heel sober. Het gaat erom dat het beloofde Kind in Bethlehem geboren werd en in een kribbe is gelegd. Al het andere (waar precies, waarom geen plaats in de herberg, de relatie van Jozef en Maria) kan heel gemakkelijk afleiden van de kern. Laten

we uitkijken er van alles bij te bedenken, zoals in nogal wat kerstpreken, vertellingen en kinderbijbels wordt gedaan.

TER OVERWEGING

1. Deze verzen getuigen eenvoudig maar onweerlegbaar dat de Heere regeert. Dat zie je niet op het eerste gezicht, evenmin als de meeste mensen het zagen in de dagen waarin de Heere Jezus werd geboren. Je moet het léren zien. Ten diepste is dat het werk van de Heilige Geest. Maar Hij wil ook u, als vertellers van de zondagsschool, gebruiken om de kinderen hierop te wijzen. Omdat de Heere alle macht heeft, is Hij in staat ervoor te zorgen dat al Zijn beloften vervuld worden. Omdat Hij getrouw is, zorgt Hij er ook metterdaad voor dat geen van Zijn woorden ter aarde valt.
2. Laat uw vertelling doortrokken zijn van het wonder van het kerstfeest, zoals we dat kernachtig verwoord vinden in Joh. 3: 16.
3. De Heere Jezus wilde geboren worden in de meest armoedige omstandigheden. Ook in Zijn verdere leven op aarde heeft Hij Zichzelf voortdurend vernederd, zelfs tot in de dood van het kruis. Zoveel heeft Hij ervoor over gehad om onze Zaligmaker te kunnen worden en zijn.
4. Voor de Heere Jezus was er in Bethlehem geen plaats. Dat heeft hier niet te maken met openlijke vijandschap tegen Hem. Zo kan het ook zijn bij ons. Je hebt niets op de Heere Jezus tegen, maar je bent zo vol van alles waar je druk mee bent dat er helemaal geen plaats is voor Hem. Ook in ons hart moet plaats voor Hem worden gemaakt. Dan is het een heerlijk evangelie dat de Heere Jezus Zich niet schaamde om in een kribbe gelegd te worden. Hij schaamt zich ook niet om in ons hart te komen, hoe zondig het ook is.

GELOOFSLER

- Heidelbergse Catechismus, zondag 9 en 10. (Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper van de hemel en de aarde. God heeft niet alleen alles geschapen, maar Hij onderhoudt Zijn schepping ook. Hij regeert alle dingen, zelfs de keizer in Rome.)
- Heidelbergse Catechismus, zondag 14, vraag en antwoord 36. (Doordat Christus heilig ontvangen en geboren is, mogen wij weten dat Hij de Middelaar is. Met Zijn onschuld en volkomen heilighed bedekt Hij de zonde.)
- Heidelbergse Catechismus, zondag 15, vraag en antwoord 37. (De Heere Jezus heeft geleden. In het bijzonder aan het einde van Zijn leven op aarde, maar niet alleen toen. Zijn hele leven op aarde, van Zijn ontvangenis af, was lijden.)

B. UITLEG VAN DE TEKST (LUK. 2: 8-20)

De geboorte van Gods Zoon heeft plaats in alle stilte. Niemand weet iets van het grote wonder dat hier gebeurt. Toch zal de Heere Zelf zorgen voor getuigen van Zijn grote daden. Lukas neemt ons mee naar de velden rondom Bethlehem. Daar zien we herders die rondom hun vuur de wacht houden bij hun schapen. Plotseling verbleekt het licht van het vuur. Een heerlijk licht vervult het donker van de nacht. De herders zien het hemelse licht van de heerlijkheid des Heeren. Het maakt hen letterlijk doodsbenauwd. Want wie zal God zien, en leven (zie bijv. Ex. 33: 20)? Dan horen zij de stem van een engel: 'Vreest niet...' Deze engel mag de herders Gods goede nieuws bekendmaken. Het zal grote blijdschap zijn voor het hele volk. Wat houdt die grote blijdschap in? 'Namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is de Christus, de Heere, in de stad van David.' Dat het geboren Kind de Zaligmaker is, horen we al in Zijn Naam Jezus: 'Want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden' (Matth. 1: 21). Het woord Christus is het Griekse woord voor het Hebreeuwse woord Messias. Dit Kind is de beloofde Redder. Hij wordt ook genoemd de Heere, de Gebieder, Hij Die leeft en Die regeert. Zo is Hij ook de beloofde Davidszoon, Die meerder is dan Zijn vader David.

Wat voor teken zou je bij zo'n Koningszoon verwachten? Alles behalve de armoedige tekenen van een onopvallend Kind in armoedige doeken in een voerbak voor de dieren samen met zulke eenvoudige ouders. En toch noemt de engel juist deze armoedige tekenen als bewijs dat dit Kind de beloofde Koning der koningen is. Als de herders op onderzoek uit gaan, merken zij dat het precies zo is als zij uit de engelenmond hebben gehoord. Maar voordat de herders zich haasten naar de Davidsstad, mogen zij getuigen zijn van een heerlijk wonder. Zij zien de hemel vol van engelen, die met al wat in hen is de Heere groot maken: 'Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.' Wat een wonder dat er vreugde is in de hemel over Gods zondaarsliefde, over de geboorte van Zijn Zoon, over het verlossingswerk dat Hij voor Zijn Kerk zal volbrengen! Gods eer betekent niet dat Hij ons allen ons verdiende loon geeft: de eeuwige dood. De Heere verklaart hier dat Hij Zijn eer verbindt aan de redding van zondaren door Zijn eniggeboren Zoon. Zo groot is Zijn liefde (zie ook bijv. Joh. 3: 16). De herders nemen de engelenboodschap niet slechts voor kennisgeving aan. Zo snel zij kunnen haasten zij zich naar Bethlehem. Zij zoeken en vinden Maria en Jozef bij het Kindeke in de kribbe. Wat moet het bezoek van de herders voor Jozef en Maria een bevestiging zijn geweest. Vooral als de herders vertellen dat zij gekomen zijn voor het Kind, omdat de Heere hun Zijn geheim heeft bekendgemaakt.

Als de herders weer weggaan, houden zij het wonder niet verborgen. Overal vertellen zij wat de Heere hun over dit Kind heeft gezegd, en hoe. Hun boodschap wekt wel verwondering, maar we krijgen niet de indruk dat er meerderen komen om het Kind te aanbidden. Ondertussen bewaart Maria alles wat zij gehoord en gezien heeft zorgvuldig in haar hart. En de herders geven God de eer over de geboren Zaligmaker.

TER OVERWEGING

1. De Heere maakt het wonder van de geboorte van Zijn Zoon niet bekend aan mensen die zichzelf erg belangrijk vinden. Hij stuurt Zijn engelen naar eenvoudige, onaanzienlijke herders.
2. Het teken dat de engel aan de herders geeft, is een teken dat laat zien dat de Heere Jezus is gekomen om Zichzelf te vernederen tot aan het kruis. Pas bij Zijn tweede komst (wederkomst) zal Hij komen in Koninklijke majesteit en heerlijkheid.
3. Hemels licht wekt altijd vrees bij zondige mensen zoals wij. Het geeft ons te denken hoe heilig en groot de Heere is en hoe onheilig en klein wij zijn.
4. Het wonder van kerstfeest is dat de Heere naar deze aarde toe komt, niet om Zijn toorn te laten ontbranden tegen al wat leeft, maar om Zijn zondaarsliefde te tonen in Zijn Zoon. De kerstboodschap is in de allerdiepste zin evangelie, blijde boodschap. Zo brengt kerstfeest tot aanbidding van het Kindeke. Zo krijgt God de eer.
5. De herders houden het hemelse nieuws niet voor zichzelf. Ook anderen moeten het horen, ook vandaag de dag. Daarom is het goed om juist met het oog op het komende kerstfeest na te denken over mogelijkheden om onkerkelijke kinderen in aanraking te brengen met het kerstevangelie. Het zou nog mooier zijn als onkerkelijke kinderen voor vast op de zondagsschool komen!
6. De verschillende reacties op de engelenboodschap zijn een spiegel voor ons en voor de kinderen: de herders die zich haasten naar het Kindeke, de inwoners van Bethlehem die er van horen zonder dat ze er iets mee doen, en Maria die alles bewaart in haar hart en er in stille verwondering over na blijft denken. Wat doen wij ermee als we het kerstevangelie horen?

GELOOFSLEER

- Heidelbergse Catechismus, zondag 11, vraag en antwoord 29. (De Zoon van God heet Jezus, dat is Zaligmaker, omdat Hij zalig maakt en van de zonde verlost. Alleen bij Hem is zaligheid te vinden.)
- Heidelbergse Catechismus, zondag 12, vraag en antwoord 31. (Het geboren Kind is de Messias, de Christus, omdat Hij gezalfd is tot de hoogste Profeet en Leraar, tot onze enige Hogepriester en tot onze eeuwige Koning.)
- Heidelbergse Catechismus, zondag 13, vraag en antwoord 34. (Het geboren Kind is Heere. Hij heeft betaald met Zijn dierbaar bloed.)
- Nederlandse geloofsbelijdenis, artikel 18. (Op Gods tijd heeft God Zijn belofte vervuld door Zijn Zoon in de wereld te zenden die de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen. Hij is in waarheid Immanuël, dat is God met ons.)

